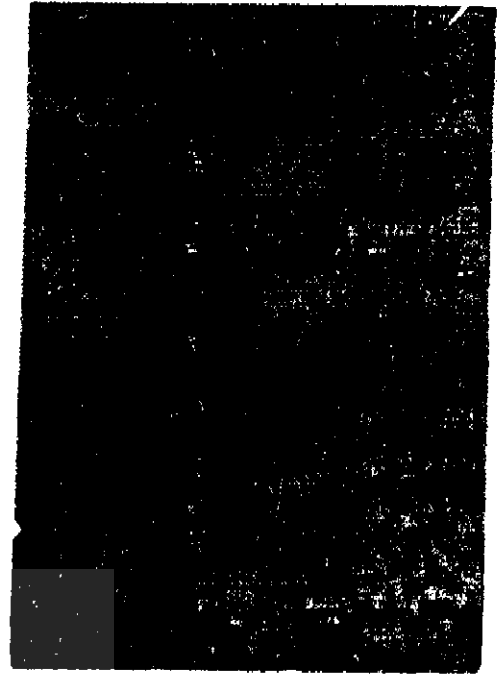

نگارنده این وقایع شادروان دکتر حسین خان کحال یکی از مشروطه خواهان مجاهد و صدیق و اهمیت این یادداشتها از آنجاست که وی واقعه هر روز از این انقلاب عظیم را، باشیوه ای خلاصه و ساده و بی حشو و زوائد، بهمان گونه که دیده یا شنیده، در تقویمی چایی، بخطرین نوشته است. بنابراین از لحاظ جریان بیابای روزانه اتفاقات و تاریخ صحیح وقوع آنها، جای هیچگونه شك و تردید نیست و میتواند وقایع نگاران و تاریخ نویسان راستد و حجت باشد.

استبداد حفیظ

قسمت دوم سال ۱۳۲۶ قمری

سال بمباران مجلس و گشتن آزاد بخوارهان

(۶)

چهارشنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۳۲۸ قمری = ۱۶ فروردین ۱۲۸۹ شمسی = ۵ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

هشت از شب رفته نه نفر مقصر پلتیکی و دزد و غیره در انبار دولتی دیوار را سوراخ کرده فرار کردند.

یکشنبه ۲۹ ربیع الاول ۱۳۲۸ قمری = ۲۰ فروردین ۱۲۸۹ شمسی = ۱۰ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

نان و گوشت خیلی وضعش مغشوش است عمل نان مثل زمان مظفرالدین شاه شده. بعضی نقاط اغارت کرده اند.

سه‌شنبه اول ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۲۲ فروردین ۱۲۸۹ شمسی = ۱۲ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

معاودت ژنرال اردوی قزوین (روس) بتزوین که چند روزی بعزم گردش آمده بود .

پنجشنبه ۳ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۲۴ فروردین ۱۲۸۹ شمسی = ۱۴ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

استعفای سپهبدارو حاجی علی‌قلی‌خان دوسردار بزرگ

جمعه ۴ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۲۵ فروردین ۱۲۸۹ شمسی = ۱۵ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

ورود سردارملی (ستارخان) و سالارملی (باقرخان) بطهران از شهر تهران الی شاه‌آباد مستقبلین متصل بهم بودند و درین راه چادرهای پذیرائی زیاد بوده و نظیرش تاکنون نبود.

پنجشنبه ۱۰ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = اول اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۲۱ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

خبر شکست اشرار اردبیل

شنبه ۱۲ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۳ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۲۳ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

استعفای سپهبدار و سردار اسعد قبول نشد .

شنبه ۱۲ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۳ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۲۳ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

انتخاب اینجانب یو کالت بلدیة تهران (شادروان دکتر حسین کحال)

یادداشت نیمه اول ماه ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری

وضع کلیه نقاط ایران بواسطه عدم مراقبت وزراء بسیار منقوش شده است و مغایرت شخصی بمیان آمده در مجلس تقی‌زاده و معاضد السلطنه دودسته ساخته یکی انقلابیون و دیگری موسوم باعتدالیون و در کابینه وزراء سپهبدار باصنیع‌الدوله ضدیت دارند و میگویند طرفدار روس است خلاصه‌الساعه وزراء و وکلا بخود افتاده مشغول خود هستند و امور مملکت مجمل و آثار اغتشاش کلی پیدا است .

شنبه ۱۹ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۱۰ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۳۰ آوریل ۱۹۱۰ میلادی

انتخاب کابینه جدید شد - سپهبدار و سردار اسعد تغییر مقام دادند و سایر وزراء کما فی السابق بشغل خود هستند.

یکشنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۱۱ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = اول مه ۱۹۱۰ میلادی

نانوائی ها بدرجه کمال منغشوش شده و اسباب هیجان عامه شده است .

چهارشنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۱۴ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۴ مه ۱۹۱۰ میلادی

اصلاحی در نانوائی شد و خیلی بهتر است

یکشنبه ۲۷ ربیع الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۱۸ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۸ مه ۱۹۱۰ میلادی

اهالی ورامین بعنوان اجحافات مامورین اجزاء بلدیہ و نظمیہ و غیره را بضرب

چماق بیرون کردند و بختیارها مامور به تنبیه آنها شدند .

یادداشت نیمه دوم ماه ربیع الثانی ۱۳۲۸ قمری

اغلب نقاط در کمال اغتشاش است چنانچه ترکمانها مشغول قتل و غارت هستند و

در قسمتهای جنوبی هم اغلب مشغول غارت و یاغی گری هستند با تمام تفصیل تمام

اجزاء دربار و مجلس بلدیہ و غیره مشغول اغراض نفسانی و شخصی هستند اگرچه اردوی

مسئووفرم و سردار بهادر تقریباً شاهسون را قلع و قمع کردند ولی بنده بهیچ وجه امیدوار

نیستم بلکه در وحشت هستم .

پنجشنبه ۲ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۲۶ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۱۲ مه ۱۹۱۰ میلادی

آخرین فتح اردوی دولتی در اردبیل

دوشنبه ۶ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۲۶ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۱۶ مه ۱۹۱۰ میلادی

رفتن قشون روس بطرف همدان

چهارشنبه ۸ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۲۸ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۱۸ مه ۱۹۱۰ میلادی

اقتران ذو ذنب هاله بازمین - منتظر سوانح جوی و اختراق کره ارض و مسمومیت

عامه و غیر بودند و بهیچوجه حادثه ای بروز نکرد و اسباب حیرت شد .

پنجشنبه ۹ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۲۹ اردیبهشت ۱۲۸۹ شمسی = ۱۹ مه ۱۹۱۰ میلادی

ستارخان سردار ملی شروع بدخالت در امور کرده از مقامش کاسته شد

یکشنبه ۱۲ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۲ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۲۲ مه ۱۹۱۰ میلادی

علنا در خانه آفاسید عبدالله مجتهد بر گولی بمشروطه کردند و آثار نقاق همه جا

هست .

یکشنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۹ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۱۹۱۰ میلادی

امین‌الملک که از خاصان محمدعلی میرزا بود و شروع به بعضی اقدامات برضد اساس مشروطه کرده بود در اول شب بخانه او رفته بضربرولور مقتولش کردند .
چهارشنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۱۲ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = اول ژوئن ۱۹۱۰ میلادی

احمدخان میرشکار محمد علی میرزا که در اطراف زنجان شرارت میکرد. بهمدستی داراب میرزا مغلوب شدند .

شنبه ۲۵ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۱۵ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۴ ژوئن ۱۹۱۰ میلادی

خبر اغتشاش کاشان و بروجرد منتشر شد گویا مصادف با جریانات زنجان بوده

دوشنبه ۲۷ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۱۷ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۶ ژوئن ۱۹۱۰ میلادی

کمیته احرار دعوت عمومی از اعلا تا ادنا نموده ضمنا باقرخان صحبت کرده (آثار تکدر) .

چهارشنبه ۲۹ جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری = ۱۹ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۸ ژوئن ۱۹۱۰ میلادی

وفات آقاسیدریحان‌الله - بازار راباین عنوان بستند - تا نتیجه چه شود (آقاسیدریحان الله پدر آقاموسی یکی از آزادی خواهان بنام و پدر بزرگ آقای کشفیان بوده است)
یادداشت نیمه دوم ماه جمادی الاول ۱۳۲۸ قمری

در میان عامه مردم از اعلی درجه که آقاسید عبدالله و سپهدار باشد تالی حمل‌های شهر تماما بایکدیگر ضدیت دارند و نفاق کلی در میان عامه فرمانفرماست - در صورتیکه تماما میدانند که این ضدیت بواسطه قوای محرکه خارجی است و نتیجه اش چیست باوجود این دست از ضدیت بر نمی دارند و علنا میگویند اجنبی داخل میشود و در کمال رشادت تماما مشغول برباد دادن مملکت هستند و بهیچوجه نه علما نه وزرا و وکلاء و غیره در فکر بقاء ایران نیستند و آنچه مشهود است بطور یقین عنقریب قشون اجنبی داخل خواهد شد .

سه شنبه ۶ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۲۵ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۱۴ ژوئن ۱۹۱۰ میلادی

مجمع احرار در تحت ریاست حاج میرزا حسن رشیدی و چند نفر دیگر که از ملازمان مستبدین مشهور هستند دائر و باقرخان سالار ملی را حامی خود قرار داده و ایشان هم بکلی از حدود قانون خارج شده اقدام بهمه نوع کار میکنند و اتباع ایشان هم مسلح گسردش

مینمایند و بدگویی میکنند و در واقع امروز آلت پیش بردن مقاصد دولتی شده است از
جمله کارها امروز خیال تنبیه بعضی و کلاء و غیره راداشته است .

پنجشنبه ۸ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۲۷ خرداد ۱۲۸۹ شمسی = ۱۶ ژوئن
۱۹۱۰ میلادی

بعنوان اینکه یک نفر قزاق در تبریز مفقود شده روسها مشغول بخلع سلاح اهالی
شدند .

جمعه ۹ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۲۸ خرداد ۱۶۸۹ شمسی = ۱۷ ژوئن ۱۹۱۰
میلادی

تلگرافی از ستارخان و باقرخان به سالارالدوله شده دعوتش کرده اند .

دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = اول تیرماه ۱۲۸۹ شمسی = ۲۰ ژوئن ۱۹۱۰
میلادی

تلگرافی از آخوند ملا کانم آمده بر مفسد بودن تقی زاده و وجوب اخراج از مجلس و ایران

پنجشنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۴ تیر ۱۲۸۹ شمسی = ۲۳ ژوئن ۱۹۱۰
میلادی

سالدات روسها که گم شده بود در یکی از دهات پیدا شد

یادداشت نیمه اول ماه جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری

روز بروز اغتشاش امورات رویتزاید است سپه دارو سردار اسعد در حفظ مقام خود

هستند و کلاء هم بعضی مشغول دفاع و بعضی در فکر ترقی جاه و شهرت هستند و بهیچوجه

در فکر امور دولت و ملت نیستند نایب السلطنه از ترس آنکه مبادا بواسطه عدم لیاقت

معزول شود به سپه دار چسبیده و سپه دار هم بمجمع احرار که در تحت ریاست میرزا حسن

رشدیه و بعضی از نوکرهای مشیر السلطنه و امیر بهادر منعقد است چسبیده و مجمع هم

باقرخان سالار ملی را عمر اخود کرده و باقرخان و ستارخان گاه تلگراف به نجف و گاه بفرنگستان

سالارالدوله را دعوت مینمایند خلاصه عموم کارها مغشوش و علامات بسیار بدی ظاهر است .

جمعه ۱۶ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۵ تیرماه ۱۲۸۹ شمسی = ۲۴ ژوئن ۱۹۱۰
میلادی

سه شنبه یا چهارشنبه هفته قبل سردار اسعد خودش رفته مقصرین پلتیکی را از محبس

(زندانی) مرخص کرده است .

سه شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۹ تیرماه ۱۲۸۹ شمسی = ۲۸ ژوئن ۱۹۱۰
میلادی

داود خان کلندر دوشهر کرمانشاهان را محاصره کرده و در کمال سختی ضدیت مینماید .

جمعه ۲۳ جمادی الثانی ۱۳۲۸ قمری = ۱۲ تیر ۱۲۸۹ شمسی = اول ژوئیه ۱۹۱۰
میلادی

در کمال تجلیل مسیویفرم خان و سردار بهادر با اسرای شاهسون وارد شدند .